

Izšla razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bodi. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Pismo iz Beograda.

(Parlament. — Socialna zakonodaja. — Finančni odbor. — Veleagrar-
ni Pucelj. — Policijske metode.)

V Beogradu, dne 1. okt. 1921.

V parlamentu delata Zakono-
dajni odbor in pa Finančni odbor.
Delo sicer ne gre bog ve kako hitro
od rok, ali vendar gre za silo.

Kakor znano mora Zakonodajni
odbor pregledati vse dosedanje za-
časne zakone in naredbe, ki jih po-
tem potrdi, ukine ali pa spremeni.
Ti sklepi Zakonodajnega odbora ne
pridejo pred plenem skupščine, am-
pak se objavi kot zakon. Da za-
more Zakonodajni odbor to ogo-
rno delo izvršiti, se je razdelil v 5
odsekov, ki pripravljajo material,
ga preminjajo in ga potem predla-
gajo Odboru. Prva sekcija (za finan-
ce in trgovino ter obrt) je dosedaj
pregledala naredbe, ki se tičejo na-
šega izvozne politike in je svoj toza-
deven načrt predložila že pretežni
teden Zakonodajnemu odboru. Pa je
zakonski načrt o izvozu in izvoznim
carinam sprejel in ko izide v Služ-
benih Novinah postane zakon. S
sprejetjem tega zakona je vlada po
treh letih najrazličnejši smeri v iz-
voznih politikah krenila na pot, da sta-
vi izvoz kar najmanj ovir nasproti.
Od nad 120 predmetov, ki so bili
pred leti v prvi izvozni carinski ta-
rifi pri izvozu podvrženi carini, jih
je ostalo sedaj nekaj nad 20, med
njimi zlato, sebro ter tudi nekateri
poljedelski proizvodi (pšenica), ne-
katere kategorije živine — za sled-
nje predmete je carina zelo nizka.
Za konzumenta je zakon neugoden,
ker znači zmago agrarnih producentov.
Če bo za celotno državno tr-
govsko bilanco zakon ugodnejši, bo
pokazala prihodnost.

Najvažnejša določba v zakonu je,
da zamore ministrski svet na pred-
log ministra financ sam zabraniti ali
odpreti izvoz posameznih produktov iz
cele države ali pa posameznih obla-
sti, če državni ali pa gospodarski
interesi zahtevajo. Vladi se je s tem
dalo pooblastilo, ki je velike važno-
sti in ki bi ji ga parlament pač ne
smel dati. Vlada lahko preko parla-
menta tira svojo izvozno politiko, ki
zamore biti v nasprotju z voljo ve-
čine v parlamentu. Zato so umevno
socialistični zastopniki v odboru gla-
sovali proti takemu pooblastilu in
proti zakonu, ki oškoduje konzumen-
ta.

Ena — za delavstvo in malega
človeka — najvažnejši sekciji Zako-
nodajnega odbora je tretja, v kateri
se obravnava vse doslej izšle na-
redbe tičeče se socialne zakonodaje.
Med drugim se bo v tej sekciji reše-
valo o stanovanjskih naredbi, o zava-
rovanju delavcev zoper bolezni in
nezgode, osemurnem delavniku, de-
lavskem nadzorstvu, delavskih za-
upnikih, delavskih zbornicah, posre-
dovahnicah dela, prepovedi oz. ome-
jitvi dela mladotletnih, koalicijskem
pravu, invalidskem zakonu itd. Tej
sekciji in tozadevnih zakonodajni po-
svečajo socialistični zastopniki naj-
večjo pažnjo. Predlogi vlade so v
mnogih pogledih nesprijemljivi, če-
ravno moramo min. za soc. politiko
priznati, da je v danih razmerah —
ko je večina parlamenta delavstvu
nasproti če ne sovražna pa vsaj
brezbrižna — marsikaj dobrega
predložilo. Da se doseže kar je naj-
več mogoče in predloženi načrti iz-
boljšajo kar se največ da, je sociali-
stični klub sklical za 4. okt. t. l. v
Beogradu plenarno sejo, ki kateri je
bovol tudi nekatere druge pred-
stavitelje političnega in strokovnega
delavskega gibanja. Na tej seji se
končno zavzame stališče napram
raznim vprašanjem tičečim se soc.
zakonodajstva.

Obstoji namera, da se združi vse
dosedanje naredbe, tičeče se zaščite

delavstva v en sam zakon, ki bo
postal na ta način izhodišče delav-
ske zakonodaje v državi. Ko za-
vzamemo delavski zastopniki v parla-
mentu svoje končno stališče na-
pram vsem predmetnim vprašanjem
bom poročal natančneje o vsebini
zakonskega načrta o delavski zaščiti.

Tudi stanovanjsko vprašanje se
bo reševalo v tej tretji sekciji. Ker
je bilo čitati, da se namerava skleni-
ti zakon, ki bi najemnike vsaj neko-
liko še nadalje ščitil, so se zastopni-
ki hišnih posestnikov hitro pripeljali
v Beograd in intervenirali pri mini-
stru dr. Kukovcu za svoje interese.
Tudi organizacije najemnikov naj se
zganejo, da ne bodo drevesa hišnih
posestnikov zrasla do nebes!

O invalidskem zakonu se vrše že
10 dni velike konference med vlado
in zastopniki invalidskih organizacij.
Posebne težave obstoje v tem, ker
ni denarja in pa ker zahtevajo inva-
lidi neklih pokrajin, da se ustvarijo
dve kategoriji invalidov, čemur pa
se naravno drugi protivijo. Mnenja
sino, da je treba invalide v celi dr-
žavi po istih principih klasificirati in
jim dati enake podpore, ne pa
ustvarjati državljanov 1. in 2. reda.

Na kratko sem že poročal o se-
jah finančnega odbora, na katerih je
finančni minister prednašal svoj eks-
pozé (poročilo). S poročilom še ni
končal. Dosedaj je pred člane finanč-
nega odbora samo iznesel zgodovinski
del, v katerem je obširno govo-
ril o državnih proračunih za 1. 1919
— 20 in 20 — 21, dalje o posrednih in
neposrednih davkih in tozadevnih za-
konodajih, monopolih, carini, žigosan-
ju ter markiranju in izmenjavanju
kron, tiskanju novih bankovcev, ko-
vanju drobiža, o valutni in devizni
politiki, Narodni banki, likvidaciji
avstro-ogrske banke, državnih po-
sestvih, katastrofi in državnih in po-
krajinskih dolgovi. Ko bo ta del
ekspozéje ministra najšpjen, ga bo
bom podali v izveščku, ker je zanimiv
in ker znači umišljeno sodbo o fi-
nančni politiki naših vlad od ustano-
vitve države naprej. Ekspozé je
vsled svoje precejšnje odkritosrčno-
sti in detailnosti zanimiv — a pra-
vijo, da je zato tudi stališče ministra
omajano, ker mogotci ne čujejo radi,
če jih kdo — in najsi je to njih ko-
lega — preostro kritizira!

Svojčas smo poročali, da je sta-
vil poslanec s. dr. Korun na ministra
za soc. politiko vprašanje radi uza-
konitve viničarskega reda za Slove-
nijo. Dolge mesece je trajalo, predno
je prišel odgovor, ki ga prinašamo
na drugem mestu. Odgovor je kratek,
pa jasan. Tako potrebni in od-
tiščev, ubogih in izrabljenih vini-
čarjev zahtevani Viničarski red je
preprečil minister poljedelstva vele-
agrarar samostojni kmet Pucelj! Na-
ši viničarji in mali kmetje vedo se-
daj, koliko naj verjamejo zapeljivim
obljubam Samostojne kmečke stran-
ke! Pucelju moramo sploh priznati,
da zastopa interese bogatih in veli-
kih kmetov v vladi prav pridno in —
žalibog — tudi prav uspešno. On
je v veliki meri kriji draginje, ki vla-
da, ker je forsiral izvoz žita in ži-
vne iz države, sedaj pa je oškodoval še
viničarje!

V Napreju ste že poročali o pro-
testnih zborih, ki jih je beograjsko
delavstvo priredilo proti uvedbi de-
lavskih knjižic. Cela stvar je zani-
miva in kaže slučaj policajstva v dr-
žavi: Belgrajska policijska oblast
(ali z vedbo ministra Pribičevića, ne
vem) vpejala za Beograd delavske
knjižice, ki pa so zamišljene še vse

drugače, kakor so delavske knjižice,
ki jih poznamo v Sloveniji. Dasirav-
no se delavstvo po pravici bori pro-
ti delavskim knjižicam vobče, so
vendar naše slovenske nedolžne v
primeri z belgrajskimi. V te knjižice
se vpisuje tudi politično zadržanje
(!) delavca — torej stari avstrijski
vojni »p. v.« v »slobodni« in »demo-
kratični« Jugoslaviji. Da si belgraj-
sko delavstvo takih cenzur ne pusti

Velikansko razburjenje med železni- čarji v Mariboru.

»Državotvorni element« bo goto-
vo zopet trdil, da je to delo komuni-
stov, če so železničarji razburjeni.
No, pogledimo si vzroke!

Pred kakimi štirimi meseci so
prinesli različni dnevniki brzojavno
vest, da se bodo plače železničar-
jem »znatno« zvišale.

In res. Železničarjem so se za-
čele sline cediti, a javnost jih je za-
vidala, češ, železničarjem bodo zo-
pet plače zvišali! Ti nimajo nikoli
zadosti!

Tudi pazljivi trgovci ter hišni po-
sestniki so to vest vzeli ad notam
ter so začeli kaj višati cene potreb-
ščin na ta konto! No, in kaj je re-
zultat? Železniško ministrstvo je iz-
dalo tam enkrat v juniju neko nare-
dbo, s katero se izpremenje plače na-
stavljenega osebja — ne delavcev!
— iz kron v dinarje!

No, pa to ne bi bilo slabo, če do-
bi človek danes namesto krone di-
narje! Toda stoji stvar ni tak! Že-
lezniški nastavlenci so imeli do danes
še predvojne plače, to je pov-
prečno 1200 K na leto ali 4 K na dan.

Vse drugo pa je takozvana dra-
ginjska doklada. Ta draginjska do-
klada pa ne bo izpremenjena v di-
narje, marveč samo »čista« plača.
Torej bi moral dobiti n. pr. vsak na-
stavljenec ki je dobival do sedaj 100
kron plače na mesec, 100 dinarjev,
to bi bilo torej 300 kron več.

V resnici pa stvar ni taka.

Visoka birokracija v Belgradu pa
je tako ukrenila, da dobe sluge in
poduradniki, ki imajo že itak majhne
dohodke, manj dinarjev kot so ime-
li dosedaj kron. A uradniki, višji, ne
tudi nižji, smejo pa dobiti več dinar-
jev, kot so imeli dosedaj kron. To iz-
gleda tako, kakor da bi oni, ki ima
itak že mnogo več, moral dobiti na
račun onega, ki je imel dosedaj raz-
meroma malo, še več — ali pa, ka-
kor da bi lačna vrana morala sito
piti!

Primer: Uradnik V. činovnega
razreda dobi namesto 6000 K 7200
dinarjev. Poduradnik pa, ki je imel
1600 K dobi 1500 dinarjev. Na dru-
gi strani pa izgube vsi nastavljenici
dosedaj jim pripadajočo stanarino.
Ironija je hotela, da se jim ravno se-
daj to odvzame, ko so se najemnine
potroile in počevile!

Tudi pri draginjski dokladi so
vsi uslužbenci oškodovani, ker se
zniža in ne zviša. Tudi draginjska

dopasti je umevno. Shodi so bili ze-
lo impozantno obiskani, dasiravno so
komunisti agitirali proti shodom in
hoteli na shodih tudi zgago delati.
Ali delavstvo se ni dalo zmotiti in je
sledilo pozivu svojih strokovnih or-
ganizacij do zadnjega moža. Upati
je, da bodo zato famozne knjižice tu-
di tako hitro izginile, kakor so se
nenadoma porodile v glavi kakega
policajca!

n. n.

doklada se je regulirala na v z d o l,
namesto navzgor! Doslej je dobi-
val uslužbenec doklado za otroka
do 18. leta starosti. Po novem pa
samo do 16. leta. Končno vsi tisti
uslužbenci, ki imajo tako posestvo,
da plačajo lemo 5 dinarjev davka
od istega, ne dobe za svojo družino
nobene draginjske doklade.

Naredba o prevedbi plač iz kron

v dinarje, ter naredba o draginjskih

dokladah pa veljajo od 1. maja

1921. Izvedeni pa sta bili pri južni

železnici že 1. oktobra.

Efekt je ta, da mora baje neki

železničar na Pobrežju — namesto

da bi kaj dobil — 7000 K vrniti,

ker je dobival draginjsko doklado

še vedno po starem; tudi vsi oni, ki

imajo otroke nad 16 let stare, in ki

so dobivali še vedno 360 K meseč-

no »neopravičeno«, kar zneso za 5

mesecev 1800 K. Vse te vsote se jim

sedaj odtegnejo. To pa ravno sedaj,

ko bi najbolj potrebovali, ko bi si

moral nabaviti krompirja in drugih

stvari za zimo, sedaj, ko so neka-

teri morali izdati tišče za šolske

potrebščine.

Kje pa je obleka?

In odkritosrčno lahko trdimo, da

spričo teh dejstev ni čudno, ako

vlada med našim železničarstvom

skrajno ogorčenje. To ogorčenje pa

so naši gospodje še umetno povečali

s tem, da so na vprašanje osebja,

kaj bodo izplačali, odgovorjali, da

bodo plačali, kadar bodo z računil

gotovi in če ne prej pa do 5. okto-

bra! In tako je včeraj brenčalo oko-

lo postaje glavnega kolodvora, kot

v panju sršenov.

Človek, ki na krajcarju živi, pa

je že 15. izdal zadnjo kronco za šol-

ske potrebščine, gotovo čaka z ve-

liko nestrpnostjo prvega in name-

sto, da bi se vse storilo, da se mu

omaga, se ga še razburja. Češ, če

ne bom prej izplačali, pa bom na

5. tega! To je škandal. Ni torej ču-

dno, ako se spriči takega postopanja

že najbolj pohlevni zvezar razburja.

Tako ravnanje z osebjem pa bo

rodilo le končno dober sad, to je, da

bodo končno železničarji izpregle-

dali, da je še samo eno sredstvo in

to je ena edinstvena organizacija.

Dokler pa bodo gospodje urad-

niki mnenja, da niso proletarijat, naj

bodo pa posebej. Vse drugo pa

vkup! Sicer bomo pravi sužnji v

»slobodni« državi.

steklenicah, navadnega kislega mleka itd.
Za dojenčke bo potreba izdelovati za te
primerno mleko, kot so jih uporabljale du-
najske mlekarne.

V mestu se ustanove po vseh najvaž-
nejših točkah podružnice mestne mlekarne,
kjer bodo stranke kupovale mleko in vsa
mlečne izdelke. Do sedaj imamo za te po-
družnice pripravljenih 11 popolnoma pri-
mernih lokalov, ki služijo lahko obenem
kot mlečne pivnice po dunajskem vzor-
cu. Na Poljskem mlekarne s pivnicami za
mleko navadno procvitajo.

Vsem strankam, ki bodo zahtevale, se
bo mleko donajalo na dom rano zjutraj.
Mestna mlekarne bi zamogla sedaj raz-
prodajati pasteurizirano mleko v detailni
razprodaji po 7.20 K na liter. Današnja ce-
na mleku v Ljubljani je najnižja 6.80 K do
8 K liter.

Kakor hitro bo mogoč nakup jaje od
strani mestne aprovizacije, bo naprklad-
neje, da se bo v teh mlekah razproda-
jalo tudi jajca po strogo fiksnim cenam. Vse
one stranke, katere hočejo direktno dova-
žati mleko v Ljubljano, prevzame po obli-
čajni ceni mestna mlekarne, ako odgovar-
ja minimalnim kakovostnim zahtevam. Le
na izrecno zahtevo strank bi se smelo do-
voliti kmetovalcem, da smejo le z jamčev-
no lastni pridelek dovažati strankam na
dom, toda tudi to mleko se mora podvreči
stalni kontroli. Nepriskano mleko se v
Ljubljani ne sme razprodajati, drugače je
vsako smoteno mlekarstvo nemogoče, ker
se občinstvo lahko goljufa z navidežno pa-
vinarjev nižjo ceno, katero izgubo se prav
lahko nadomesti s tupatam potvorjenim
mlekom.

Pri mestnem tržnem nadzorstvu se
mora ustanoviti stalno delujoč laboratorij
za mlečno analizo, ki bo vsak dan kontro-
liral bodisi mestne mlekarne, kakor tudi
vse druge prodajalce. Ker bo ljubljanska
mlekarne z obširno organizacijo po celi
deželi lahko dobavljala dovolj mleka za
Ljubljano tudi v letošnjem v tem pogledu
zelo neugodnem letu, bomo lahko zavrnili
vsako potvorjeno mleko in stranko ova-
diti na pristojnem mestu. Na ta način bomo
bomo v kratki dobi pokopali današnji na-
čin mlečne trgovine, ki nikomur nič ne ko-
risti kot brezvestnemu spekulantu. Ker za
detailni opis ni prostora, se dajo vsakomur
radevolje ustne informacije.

Ker je potreba mlekarne centrale v
Ljubljani tako kričča, upam, da bo vsa
pošteno misleča javnost v Ljubljani kot po
deželi podpirala z navdušenjem to akcijo
in se ne bo pustila ustrašiti od agitacijskih
javnih ali zakulisnih napadov ljudi, ki se
čutijo skozi vse tržne naredbe, ki pometajo
jo staro kramo, prizadele in ovirane v nji-
hovi svobodni spekulaciji. Pri vsaki refor-
mi so gotovi krogi prizadele, ti kriče, to-
da treba jim je energično doprinesiti real-
nost, posebno pa na polju trgovine z živili.
Predvsem je pa naloga našega časopisa,
da z objektivnostjo podpira to važno usta-
novo in ne naseda vsem dopisom, ki so
skoro brezizjemno sebičnega izvora in sku-
šajo javnost izrabljati. Če že vidimo, da je
nujna potreba ustanovitve mlekarjski zavod,
tedaj je tudi naša naloga, da vsi neumorno
delujemo, da ga tudi stvarimo življenjsko
zmožnega. Mlekarjski zavod naj se razvija
korakoma. Upoštevajo naj se harmonično
vsi interesi, ker je potem je dana podla-
ga za racionalno delovanje. Ustrašiti se be-
dastega čevkanja ljudi, ki ne morejo raz-
umeti, da se jim hoče koristiti, nam ni
treba vzeti kot resno. Ovi re, ki se pri
vsakem podjetju porajajo neprestano, je
treba v skupnem nesebičnem delu odstra-
niti. Če podležemo vsaki oviri, pokažemo
s tem svojo kompletno nesposobnost in
potem tudi nimamo pravice zahtevati iz-
boljšanja.

Politične vesti.

+ Prijetna slika naše svobode. Znano
je, da ne priznavajo meščani glede svo-
bodnega tiska nobene morale in da so v
tem oziru povsod enaki. Takih kozlov,
kakor pri nas pa meščanska cenzura men-
da sploh nikjer ne strelja. Povemo samo,
da je bil neki hrvaški dnevnik od 29. ju-
nija t. l. (dan, ko so proglasili ustavo), do
danes nič manj kot 36 krat zaplenjen, 14
krat pa ustavljen! Toda to še ni najhujše,
najbolj ogabno je pri stvari to, da se dr-
žavotvorci potem še upajo govoriti o svo-

Mestna mlekarne v Ljubljani. (Konec.)

Mestna mlekarne bo začela delovati
na podlagi provizoričnega dogovora do
rednega delovanja občinskega sveta in ima
že sedaj zagotovljeno zadostno množino po-
novrednega mleka za celo Ljubljano. Ka-
kor hitro bo pa Ljubljana spoznala, da se
nudi občinstvu polnovredno mleko, bo pa
dosedaj neverjetno nizki konzum mleka
močno se dvignil in ob količkah spretni or-
ganizaciji in medsebojnem podpiranju bo
lahko mogoče spraviti v Ljubljano vsako
potrebno količino mleka za krije mlečne-
ga konzuma in vseh mlečnih izdelkov. Pr-
vi pozor je, da občinstvo dobi pasteurizir-
no mleko, ker le tako mleko se more ime-
novati zdravo. Pod pasteuriziranim mlekom
razumemo potom obširnih komplikiranih
aparatur vseh bakterij in drugih onesna-

žen očiščeno mleko. Z modernimi apar-
ti pri tem mleko ne izgubi prav ničesar na
svoji vrednosti. Nato se mleko silno mo-
žno ohladi, napolni v plombirane vrče in
takozvane mlečne steklenice. Tako mleko
vzdrži tudi železniški transport v najhujši
vročini 24 ur ne da bi se količkah skisalo.
Pod pasteuriziranim mlekom torej razume-
mo bakterij pristo polnovredno mleko, ki
vzdrži najmanj 24 ur ne da bi se potem pri
kuhanju, zagrizlo, in tako mleko mora do-
biti meščanski kosument. In le tako mleko
je porabno za transport, pri katerem se
nam ni treba bati neprestanih zavračanj.

Predno se mleko v centralni mlekar-
ni pasteurizira se vsako preišče natančno na
stopinje kisline in količkah skisano mleko
se odstrani in porabi za druge mlečne iz-
delke. Mestna mlekarne se bo bavila z iz-
delavo sladke in kisle smetane, surovega
masla, čajnega masla, bulgarskega kislega
mleka v nalašč za to določenih širokih

bodi, specielno o svobodi, ki nam jo oni prinašajo!

+ Dementirajo. Presbiter dementira vest, da bo belgrajski francoski poslanik g. Simon prestavljen s svojega mesta.

+ Italija skuša ustanoviti trgovinsko zvezo z Jugoslavijo. To kočljivo nalogo je prevzel belgrajski italijanski poslanik.

+ Madžarski je podaljšal rok za izpraznitev Zapadne Madžarske do 4. t. m. Madžarska vlada se je po najnovejših poročilih trdno odločila, da se drži tega roka in izprazni zasedeno ozemlje. Jugoslovanska vlada obstoja na tem, da Madžarska striktno izvede vse mirovne pogoje, kakor jih je točno izvedla tudi Jugoslavija (izpraznitev Baranje).

+ Berlinski socialdemokrati zaupniki so odklonili zvezo s katoliškim centrom v svrhu skupnega vstopa večinskih socialistov z nemškimi klerikalci v vlado.

+ Konferenca nasledstvenih držav avstro - ogrske monarhije bo v prvi polovici oktobra v Portorose. Italijanska vlada je smatrala za umestno, odročiti konferenci v Rimu pritrjevanje.

+ Joffe umorjen. Iz Helsinfora poročajo, da je član petrografskega izvrševalnega odbora in revolucionarnega sode Jevdokimov umoril bivšega ruskega carističnega poslanika v Berlinu Joffeja.

+ Njih želje so se izpolnile. Grški kralj Konstantin je na čete, ki se bore v Mali Aziji, naslovil proglas, v katerem jim naznanja, da je vojna končana, ker je dosežen zaželeni cilj. — Pa res so Orki v Mali Aziji našli, kar so iskali. Samo, Turki bi ne dali ni flica za njih najdbo, če bi jim jo hoteli prodati Sicer ji ne vemo natančno povedati, kaj si Turki pravzaprav mislijo. Na vsak način hočejo priti z Orki v tesne stike, ker poročajo zadnje vesti, da so pričeli napredovati proti Ismidu.

Najnovejše.

POGAJANJA V VLADI.

LDU, Belgrad, 3. okt. Včeraj popoldne sta konferirala ministrski predsednik Pašić in notranji minister Pribečević o podaljšanju pogajanj med demokrasko in radikalno stranko. Verjetno je, da bodo pogajanja še ta teden podaljšana. Obe stranki se strinjata v tem, da se mora doseči sporazum še preden se vrne kralj.

RAZPRAVA O CIVILNI UPRAVI.

LDU, Belgrad, 3. okt. Danes od 9. do 12. je bila seja ožjega odbora, ki razpravlja o načrtu zakona o civilni upravi in državnem svetu. Razpravljalo se je o načrtu zakona glede civilne uprave. Obravnavalo se je o členu 1., ki predvideva 12 ministrstev. Živahna diskusija se je razvila pri vprašanju ministrstva za vojno in mornarico, ker so nekateri člani zahtevali, da naj se ustanovi mesto tega ministrstva dva resorsta; ministrstvo za vojno in ministrstvo za mornarico. Končno se je sklenilo, da tvorita obadva resorsta eno ministrstvo. Ministrstvo za javna dela bo dobilo poseben oddelek iz resorsta ministrstva za voje. Pri obravnavanju ministrstva za promet, za pošto in brzojav je ostal v manjšini predlog, da se ta dva resorsta odvojita. Ministrstvo za promet bo odvzeto pomorsko brodarstvo, ki bo dodeljeno ministrstvu za trgovino. Poljedelskemu minist-

stvu bo odvzet pomorski ribolov in dodeljen ministrstvu za trgovino, agrarna reforma pa je prenešana v kompetenco poljedelskega ministrstva. Načrt vlade predvideva za socialno politiko in zdravstvo eno samo ministrstvo, dočim je odbor na predlog Kurbegovića določil, da obstajata ti dve ministritvi še nadalje kakor doslej.

SPLOŠNA STAVKA V TRSTU.

V Trstu počivajo vsi obrati. Samo železnica in pošta še delujeta. Parniki stojijo. Trst je brez vode, razsvetljave in listov. Izhaja samo »Bulletino dello Sciopeo«, ki ga izdaja stazkovno vodstvo. Delavstvo je pripravljeno vztrajati do zadnjega. V proglasu izjavljajo, da ne nahajajo preje stavkati, dokler ne odnehajo industriji. Še celo izvoščki so ustavili obrat. Policije in vojaštva mrgoli po mestu!

BARANTANJE RADI BAROŠA.

LDU Zagreb, 2. okt. »Večer« poroča z Reke: Po vesteh iz Rima je sklenila italijanska vlada z Zanello sporazum, po katerem bi postal Zanello predsednik reške vlade, ki bi tvorila koalicio Zanellovih pristavev in fašistov. V vladi bi imeli večino pristavi Zanello. Ko bi bila vlada definitivno sestavljena, bi Zanello zopet pokušil začeti pogajanja z Jugoslavijo glede baroške luke. Zahteval bi severni del luke Baroš za Reko.

IZPRAZNITEV BURŠKE.

Dunaj, 3. okt. Kakor vse kaže, bodo madžarske čete danes izpraznile Burško. Medzavezniška komisija generalov naj ostane v Sopronju v začetku odtodnega prebivalstva, tako tudi Osztenburgov bataljon pod poveljstvom francoskega častnika kot mednarodna četa. Madžarski pooblaščenec Hegedüs in avstrijski pooblaščenec generalni komisar Hein ostaneta do nadaljnjega v Sopronju.

Budimpešta, 3. okt. Madžarski korespondenčni urad poroča: Danes se prične izpraznitev druge zapadno-madžarske cone. Na zahtevo medzavezniške generalne misije ostane še nekaj orožništva v dotičnem ozemlju v svrhu zagotovitve javne varnosti.

POGAJANJA RADI BURŠKE.

LDU Pariz, 31. okt. Poslaniška konferenca je sprejela predlog italijanske vlade, naj se pozove zastopniki dunajske in budimpeštanske vlade v Rim, kjer bi s posredovanjem italijanskega zunanjega ministra dosegli sporazum v vprašanju Zapadne Madžarske. Zavezniški zastopniki pri avstrijski in madžarski vladi bodo napravili v to svrhu korake.

GORKIJ O POLOŽAJU.

London, 3. okt. V razgovoru z zastopnikom lista »Daily News« je izjavil Maksim Gorkij, da komunizem na Ruskem ne bo obstajal dolgo. Po njegovem mnenju bo nastala nekaka socialistična ali celo demokratska republika kakor v Zedinjenih državah. Uklonjenje blokade bi bila najboljša pot za rešitev Rusije. Sedaj v Rusiji ni možna nobena druga vlada kakor boljševiška. Ako bi sedanja vlada padla, bi nastal v Rusiji popoln kaos.

IZ RUSIJE.

LDU Moskva, 3. okt. Ljudski komisarjat za trgovino z inozemstvom je poslal prvi, 80 vagonov broječi transport slavin v Nemčijo.

LDU Moskva, 3. okt. V Pormski guberniji ni lakota nič manjša, kakor ob Volgi. Beda je postala vsled izbruha kolebre še večja. Tudi je poginilo veliko živine, tako, da je v primeri s prejšnjimi leti v pormski guberniji samo še 15% živine. Zetev je bila silno slaba.

Dnevne vesti.

Veliki glavni železničarski shodi se vrše: Danes ob 6. uri zvečer v Mariboru v Götzovi dvorani; — v sredo v Ptuj; — v četrtek v Celju. — Na dnevnem redu so poročila o gmojem položaju železničarjev. Vsi železničarji na te važne shode!

Ali ste že odpisali naročnino? Če je še niste, storite to čimprej!

Časnikarski hajduk. »Novi čas« je dne 1. t. m. priobčil pod zaglavjem: Boj med komunističnimi in soc. dem. železničarji iz tre zvitotice s katero skuša po svojih starih navadi, krasti čast in poštenje ljudem, ki so za delavski stan nesebično delali tudi v času, ko je Sušteršič - Lampetova klica pridno denuncirala poštene ljudi avstrijskim krvnikom. V tej notici prav po jezuitski natolcuje, da sva jaz in sod. Krekič pri policijskem ravnatelju gosp. dr. Gustinu posredovala, da bi se razpustila »Splošna železničarska organizacija« in, da naj se prisodi društveno premoženje nama, Hajduk dobro ve, da so bile na konferenci dne 25. septembra soglasno sprejete tri resolucije za katere so glasovali i mariborski delegati Spl. žel. organizacije. Le nekaj ljubljanskih goščav med njimi Žorža M. in Baznik in nekaj skrajnih levčarjev ekstremistov je zapustilo po glasovanju dvorano. S tem pa je pretrgana vsaka skupnost z onimi zgagarji, ki so razbili nekak tako cvetočo železničarsko organizacijo. Prva resolucija, ki je bila soglasno sprejeta vsebuje energičen protest proti razpustitvi Splošne žel. organizacije. To resolucijo sta predlagala ss. Kopač in Krekič. To resolucijo je urednik »Novega časa« gotovo čital v »Napreju« in tudi v »Železničarju«. Ali v klub temu prinaša resolucijo popolnoma nasprotno, in neresnično notico. »Jutro« pa išče, ker je Peskova afera končana, nove senzacije in ponatiske vesti iz najbolj umazanega klerikalnega dnevnika. K svari sami še omenimo, da se za imetje razpuščene organizacije poteguje organizacija železničarjev zato, ker je to imetje v resnici njena last. — Kopač Josip, s. r.

Pogreb zemeljskih ostankov avstrijske žrtve Ivana Berceta se je vršil včeraj popoldne. Udeležba je bila zelo velika. Krompir stalno na trgu. Za stranke, ki kupujejo manjše množice krompirja, do 10 kg, se bo razprodajal dnevno na Vodnikovem trgu od pol 8. do 10. ure popoldne.

Mleko za Ljubljano. Mestna mlekarna prične poslovati dne 5. t. m. Polnovredno mleko s 3.50% maščobe se bo razprodajalo sedaj v sledečih podružnicah mestne mlekarne; (ki so bile do sedaj privatne mlekarne): Josipina Brozič, Pred škofijo št. 21; Katarina Pistotnik, Pred škofijo št. 17; Katarina Kozole, Poljanska cesta št. 18; Ivana Vrh, Kopitarjeva ulica; Ana Cotman, Gradišče št. 10; Antonija Lotrič, Sv. Florjana ulica št. 7; Marija Aril, Kolodvorska cesta št. 159; Franc Svetel, Tržaška cesta št. 5; Josipina Eržen, Kongresni trg št. 19; Marija Meglič, Vodna ulica. Nove podružnice se bodo še ustanovile. Vse stranke, ki želijo, da se jim mleko donaja v plombiranih mlečnih steklenicah na dom, naj to takoj pismeno javijo na mestno tržno nadzorstvo, magistrat, ali pa v eni izmed podružnic mestne mlekarne v Ljubljani. Mleko se bo donajalo po želji ob vsaki uri. Vsi javni in privatni zavodi ter restavracije naj naroče mleko direktno v mestni mlekarji, Vojaška ulica št. 10 (pri belgijski vojašnici). Vsi pogojli glede dobavljanja se akceptirajo.

Mariborski mesarji prete v sredo s stavko, če jim občinsko sodišče ne dovoli zvišanja cen.

Pomoč baranjskim beguncem. Poleg denarne pomoči, katere je odobrila naša vlada baranjskim beguncem in poleg zemlje, ki je bila nakazana dotičnim beguncem, sta odobrili ministritvi za agrarno reformo in za socialno politiko baranjskim beguncem tudi znaten del poljedelskih strojev, katere dobimo od Nemčije na račun volne odškodnine.

Nov val druginje. Včeraj so gostilničarji in restavraciji nenadoma zvišali cene jedil pri vsaki porčiji za 2 K. — Ali je to upravičeno. Zdi se nam, da je to v precejšnji meri pretirano, čeprav se je res mast znatno podražila in so se podražila tudi druga živila. Kje je tu kako merodajno mesto, ki more zviševanje cen kontrolirati? Kajti res je, da si ljudje, ki živijo od profita, in ne od produktivnega dela, skušajo ob vsakem novem valu druginje proceniti svojega profita zviševati! Kam plovemo, gospodje pri vladah? Za zviševanje plač se pa seveda nihče ne bo zmenil!

Močno podraženo pivo. Pivovarne so baje radi tega, ker se je lečmen, hmelj, premog in delavstvo (?) zopet zdadno podražilo, povišale cene piva v sodcih na 1100 K v steklenicah pa na 1600 K za hektoliter. Ljubljanski gostilničarji so se sedaj zjediniili, da bodo prodajali pivo odslej tri desetinsko čašo po 6 K, pol literski vrček po 8 K, pol literske steklenice pa po 11 K. Po deželi bo veljalo pivo 12 K steklenica.

Obnovitev delavske umetniške skupine »Abrašević« v Belgradu. Belgrajski sodrugi so zopet ožvili socialistično delavsko umetniško društvo »Abrašević«, katero so komunisti prele uničili. Na prvem sestanku dne 25. septembra je bil izvoljen za predsednika skupine s. Negoslav Ilić.

Sestava delavske zbornice v Zagrebu. Delavske organizacije so predložile pismeno svojo listo kandidatov za delavsko zbornico. Trgovski uslužbeni in časnikarji so storiili isto. V zagrebški delavski zbornici bodo: od obrtne skupine 19 članov, od industrijske 18, trgovske 9, železničarske 8, rudarske 4, mornarice 2, in od časnikarjev 2 člana.

Pomanjkanje študentskih stanovanj v Zagrebu. Še se niso pričela predavanja na vsenčilišču, toda že je veliko pomanjkanje.

nje študentskih stanovanj v Zagrebu. Akademiki morajo prebiti noči v čakalnicah državnega in južnega kolodvora. Kakor pišejo zagrebški listi, bo letos gotovo skoraj 1000 dijakov brez stanovanj. Toda vlada se ne gane!

Iz stranke.

Diskusijski večer v Spod. Šiški bo jutri ob 20. uri.

Vestnik Svobode.

Podružnica izobraževalne delavske zveze »Svoboda« Vodmat - Moste naznanja vsem članom in članicam, da se bo vršil v soboto, to je 8. oktobra ob pol 8. uri zvečer v društvenem prostoru pri Mauserju v Novem Vodmatu izredni občni zbor podružnice z dnevnim redom: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika; volitev odbora in raznoterosti. — Želimo torej od članov in članic podružnice, da se odzovejo v polnem številu in točno ob določenem času. — Odbor.

Kulturni vestnik.

Operni repertoar za tekoči teden se vsled bolezni nekaterih članov takolespremenil: Torek 4. oktobra 1921 Boris Godunov I. del. Red A. Sreda 5. oktobra Boris Godunov II. del. Red A. Četrtek 6. oktobra, zaprt. Petek 7. oktobra Dalibor. Red C.

Dopisi.

Prevalje v Mežicki dolini. (Stanovanjsko razmere.) To je pa že od sille, kako lo loml naša stanovanjska oblast in če bo šlo tako naprej, se bo morala dati pod kuro ali pa ji postaviti jero. Prav resno svetujemo poverjenstvu za socialno skrbstvo kot drugi instanci, da si od stanovanjske oblasti v Prevaljah na dolgo in široko da poročati o prideltvi stanovanj strankam glede na število družinskih članov. Prišlo bo do prepričanja, da je stanovanjska oblast v Prevaljah le pičlo prešinjena od — socialnega skrbstva za stranke z družino, tembolj pa za stranko brez otrok.

— Spomenik Clemenceauju so v soboto odkrili v občini St. Hermine. Za bota mu je bil sam Clemenceau in imel slavnostni govor.

— Materielna škoda zaradi eksplozije v Ludwighafenu znaša za samo amilnsko podjetje nad 150 milijonov mark, všteta pa ni škoda, ki jo je eksplozija povzročila zunaj podjetja. Doslej še niso mogli ugotoviti, kaj je bilo vzrok strašni katastrofi, vendar pa mislijo kemiki, da jo je povzročil soliter, ki so ga tam predelovali in ki postane pod gotovimi pogoji lahko grozno nevarna tvarina.

Pisarniškega slugo

majšega, zanesljivega, sprejme Pokojniški zavod, Šolski drevo-red 2. Prošnje z vsemi dokazili do 10. oktobra.

Več

Ilesnih strokovnih delavcev

stolarjev, strugarjev, mizarjev in parketnega predelavca, ki je vajen vseh parketnih strojev, sprejme v trajno delo za nov oddelek tovarne podpisana tovarna. V poštev pridejo samo večji in stalni delavci z dobrimi izkazili. Pismene in ustneme prijave opremljene z natančnimi podatki o družinskih razmerah in dosedanjih zaposlenosti, rojstnem kraju in starosti na: Remece Co., tovarna upog-njenega pohištva, Duplica pri Kamniku.

Dva čevliarska strojna ščipača

(Maschinzwicker)

za vojaške čevlje se iščeta. Pri izdelovanju 200 parov dnevno tedenska plača K 1200 s prostim stanovanjem in kurjavo. Petovia, Ptuj.

PONUĐITE

vse neuporabne ZLATE PREDMETE, verižice, prstane, obeske, zapestnice, uhane itd., kateri predmeti Vam leže doma, ki jih ne nosite, tvrdki

trgovina ur, zlat-
F. Čuden, nine in srebrnine

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Na nižje cene!

Na nižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

Izdeluje

prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Naročajte

„NAPREJ“

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozilov. Ljubljana Karlovska c. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Maks Zagar.